

al teatrului, având (mai ales *lady Macbeth*/Mirjam Stolwijk) acel patetism neputincios și acea cruzime a expresiei fixe a marionetei, care nu poate fi „crezută”, dar se străduiește să fie plauzibilă. Însă exact această stare rudimentară a pasiunilor este problema în *Macbeth*.

Cărți. Lansarea de cărți pe banii Festivalului craiovean a fost și rămâne una dintre laturile culturale generoase ale festivalului condus de Emil Boroghina și Mircea Cornișteanu. Au fost câteva surprize literare, dar cea mai plăcută rămâne apariția în două volume îngrijite de Florica Ichim a cronicilor dramatice ale lui Camil Petrescu (*Însemnări teatrale*), a cărui personalitate colosală a fost evocată chiar de editoare. Pentru superficialii care suntem astăzi, paginile lui Camil Petrescu pot fi un model de analiză. A fost convingător și debutantul Cristian Nedelcu, autorul volumului bilingv *Însemnări despre Shakespeare/ Essays on Shakespeare*. Cristian Nedelcu ne vorbește decis și pigmentat despre autorul preferat. El ia lucrurile de la zero și ne obligă și pe noi să facem la fel, ceea ce este foarte instructiv pentru reorganizarea percepției noastre viciate în timp asupra lui Shakespeare. Inepuizabil, Grid Modorcea a venit cu o nouă carte, intitulată *Shakespeare și Eminescu*. Deși nu credem în acest tip de comparatism dezmarginat (Shakespeare poate fi comparat cu oricine și invers), cartea lui Modorcea ne oferă revelații la secțiunea Eminescu, mai puțin la Shakespeare. Ideea că viața și literatura lui Eminescu stă sub semnul teatrului merită toată atenția și o vom folosi la nevoie. Nu am asistat la lansarea cărții regizorului britanic Declan Donnellan intitulată în românește *Actorul și ținta*, dar este o lucrare deja celebră în care este examinat raportul dintre multiplele măști ale existenței și raportul lor cu actorul, despre nenumăratele obiecte-măști din teatru și din viață.

Liviu ORNEA

O seară de neuitat...

Am văzut acum două zile *Visul unei nopți de vară* făcut de regizorul lituanian Oskaras Korshunovas. Și rău îmi pare. Am plecat furios, cu dureri de cap și cu regretul că n-a avut pauză.

A fost un fel de spectacol cu uși. Mari. Actorii dovedeau, fără excepție, impresionantă calitate sportivă: cărau fiecare câte o ușă din lemn pe care o aplecau frumos, la unison, în toate direcțiile posibile, după care se ascundeau, din spatele cărora ieșeau, ei sau o mână a lor, uneori chiar două, un picior sau două. Asta când nu băteau ritmic ușile de podea. Tare. S-audă toată lumea. Până la surzire. Ușile jucau. Asta era marea găselniță. Și cui voia s-o vândă, nouă, care am văzut *Danaidele* lui Purcărete? Oare el îl văzuse? Și dacă da, de ce l-a coborât într-atât? Din textul lui Shakespeare a mai rămas doar trama. S-a dus naibii orice urmă de poezie. De subtilitate, nici nu poate fi vorbă. Regizorul a pedalat numai pe violență, pe agresivitate, pe pasiunea dezlănțuită. Opțiune care, în sine, se poate discuta. Problema e cum a făcut-o. Prost de tot, zic eu. Toată desfășurarea asta de forță brută, primitivă în

sensul cel mai propriu al cuvîntului, se putea mula pe orice text, pe orice poveste, nu avea nici o legătură cu Shakespeare. Iar poantele erau la nivelul unei serbări de liceu, șuse grosolane. Actorii asudau din greu. Și se vedea. Unii făceau, ce-i drept, mișcări pentru care un saltimbanc i-ar fi invidiat. Dar vorbeau prost, țipau, cu voci nestăpânite, nelucrate, needucate. Ceea ce era cu atât mai evident cu cât abia cu câteva seri în urmă putusem vedea și asculta trupa de la Piccolo Teatro.

Restul, cele câteva momente hazoase, vreo soluție bine găsită, vreo atitudine frumoasă, chiar nu mai contează, se pierde în bubuiala atotcuprinzătoare.

Mi s-a întâmplat să văd în multe case de intelectuali, dacă nu subțiri, măcar decenti, colecții impresionante de albume de artă de cea mai bună calitate, de la Bruegel la Dali, iar pe pereți, agățate niște kitschuri ordinare, nu chiar țiganka cu un sân dezgolit, dar fazani, pepeni – și alte asemenea din belșug. Cam la fel se întâmplă și la teatru: aproape aceiași spectatori – inclusiv oameni de teatru – care se extaziau la trupa milaneză și la rușii care jucaseră cu o seară înainte *A douăsprezecea noapte*, aplaudau frenetic spectacolul lituanian. O excelentă demonstrație pentru lipsa acută de criterii și pentru devălmășia valorilor din mințile multora.

A se mai vedea? A se slăbi.